

SPIS RZECZY

Najważniejsze skróty	5
Przedmowa	6
I. <i>Kościół i państwo w dobie męczenników</i>	
Wprowadzenie (Dokumenty 1—7)	17
1. <i>Papież Klemens Rzymski</i> (około 96 roku	
Najdawniejsza modlitwa Kościoła za państwo	35
2. <i>Justyn Męczennik</i> (około 150 roku)	
Oddajcie Cesarzowi to, co należy do Cezara	35
3. <i>Teofil z Antiochii</i> (180 r. po Chr.)	
Cesarz nie jest Bogiem	36
4. <i>Tertulian</i> (197 r. po Chr.)	
Obrońca Kościoła	37
5. <i>Hipolit Rzymski</i>	
Najdawniejsze kazanie chrześcijańskie na temat państwa	41
6. <i>Orygenes</i> (244 r. po Chr.)	
Teolog i nauka św. Pawła o państwie	43
7. <i>Orygenes</i> (248 r. po Chr.)	
Chrześcijanie są solą państwa	46
II. <i>Walka o wolność w konstantyńskim Kościele państwowym</i>	
Wprowadzenie (Dokumenty 8—14)	53
8. <i>Prawowierni ojcowie soborowi z Sardyki</i> (343 r. po Chr.)	
Wiara i wolność	89
9. <i>Biskup Hozjusz z Kordoby</i> (336 r. po Chr.)	
Ostatni głos wolności męczenników	91
10. <i>Stenogram rozmowy papieża Liberiusza z cesarzem</i> (Konstancju-	
szem (355 r. po Chr.)	
Papież przed sądem cesarza	93
11. <i>Hilary z Poitiers</i> (360 r. po Chr.)	
Bezkrwawe męczeństwo	97
12. <i>Luciferiusz z Karalis</i> (361 r. po Chr.)	
Władcy odszczepieńcy	102
13a. <i>Ambroży z Mediolanu</i> (386 r. po Chr.)	
Biskup i tajemnice pałacu	105

13b. <i>Ambroży z Mediolanu</i> (386 r. po Chr.)	
Kościół nie jest zdany na łaskę i niełaskę państwa	109
14a. <i>Ambroży z Mediolanu</i> (390 r. po Chr.)	
Wzwanie cesarza do pokuty	121
14b. <i>Teodoret</i> (390 r. po Chr.)	
Legenda o pokucie cesarskiej	124

III. Rozdział obu władz w walce z rodzącym się cesaropapizmem

Wprowadzenie (Dokumenty 15—21)	131
15. <i>Papież Leon</i> (449 r. po Chr.)	
Troska o Kościół jest troską o państwo	155
16. Wymiana listów między cesarzem Teodozjuszem II i cesarzową Licynią Eudoksją (450 r. po Chr.)	
Nabożne sprzeczki rządzących	158
17. <i>Papież Leon</i> (457 r. po Chr.)	
Diadem i wieniec wiary	159
18. <i>Papież Symplicjusz</i> (476 r. po Chr.)	
Żadna władza nie może ostać się bez wiary	162
19. <i>Papież Feliks II</i> (484 r. po Chr.)	
Ręce precz od wolności Kościoła	164
20a. <i>Gelazjy</i> (488 r. po Chr.)	
Cesarz jest synem a nie biskupem Kościoła	165
20b. <i>Papież Gelazy</i> (494 r. po Chr.)	
Dwie władze	166
20c. <i>Papież Gelazy</i> (496 r. po Chr.)	
Bez pomieszania i bez rozdziału	170
21. <i>Papież Symmach</i> (508/510 r. po Chr.)	
Do sumienia rodzaju ludzkiego	171

IV. W walce z Kościołem państwowym cesarza Justyniana

Wprowadzenie (Dokumenty 29—35)	
22. <i>Cesarz Justynian</i> (535 r. po Chr.)	
Justynian cesarz i kapłan	197
23. <i>Biskup Poncjjanus</i> (545 r. po Chr.)	
Odwaga biskupa	198
24. <i>Fakundus z Hermiane</i> (548 r. po Chr.)	
Gdybyśmy znów mieli Ambrożego!	199
25. <i>Fakundus z Hermiane</i> (548 r. po Chr.)	
Jedność Kościoła z rozporządzenia państwa	201
26. <i>Fakundus z Hermiane</i> (548 r. po Chr.)	
Pochwała wolności chrześcijańskiej	206
27. Memorial duchownych chrześcijańskich (551 r. po Chr.)	
Przedstawiciele Zachodu w Bizancjum	210

28. <i>Papież Wigiliusz</i> (552 r. po Chr.)	
Święty Piotr w okowach	214
V. <i>Rzym i Bizancjum aż do wielkiej schizmy</i>	
Wprowadzenie (Dokumenty 29—35)	221
29. Wspomnienie z procesu prowadzonego przeciwko papieżowi Marcinowi I (654 r. po Chr.)	
Papież umiera za wolność Kościoła	239
30. <i>Anastazy Apokryzjariusz</i> (655 r. po Chr.)	
Prawo idzie na wygnanie	250
31. <i>Anastazy Apokryzjariusz</i> (656 r. po Chr.)	
Papieża trzeba zetrzeć na proch	258
32. <i>Liber Pontificalis</i> (693 r. po Chr.)	
Policja na Lateranie	266
33. <i>Papież Grzegorz II</i> (726 r. po Chr.)	
Rzym i obrazobórcze państwo	268
34. <i>Papież Grzegorz II</i> (726 r. po Chr.)	
Tylko Chrystus jest kapłanem i królem	273
35. <i>Papież Mikołaj I</i> (865 r. po Chr.)	
Ostatnie sprzysiężenie Kościoła przeciw Cesarstwu	277
Posłowie	291
Indeks osób	296